

Fylkestingets behandling:

Fylkesvaraordfører Siv Henriette Jacobsen (Ap) overtok ledelsen av forhandlingene under behandlingen av interpellasjonen.

Representanten Niklas Eriksen (FrP) framsatte følgende interpellasjon:

I 2015 utførte Hordaland Fylkeskommune en undersøkelse i Bergensområdet i samarbeid med Bergen Kommune. Formålet med undersøkelsen var å finne ut hvor mange pleietrengende eller uføre i den eldre delen av befolkningen som benyttet seg av sin rett til gratis tannbehandling.

Resultatet fra undersøkelsen den gang var nedslående. Undersøkelsen viste oss at kun en tredjedel av de eldre var klar over hvilke rettigheter

de hadde. Videre hevder pensjonistforbundet at kun en av fire i Norge for øvrig tok imot tannpleietilbudet de hadde krav på. Dette er en undersøkelse fra 2014.

Hovedårsaken til at såpass få personer benyttet seg av tilbudet viste seg å være for dårlig informasjon, eller at de ikke har forstått den informasjonen de har fått.

For den eldre delen av befolkningen er god tannhelse svært viktig.

Dårlig tannhelse kan bidra til dårlig helse for øvrig, og det er derfor viktig at vi som fylkeskommune er flinke til å informere om hvilke rettigheter våre eldre har.

Det er dessverre fare for at tallene som i 2015 var dagsaktuelle i

Hordaland den gang er like aktuelle andre steder i Norge i 2018. Da det er kommunene som sitter på tallene om hvor mange som benytter seg av tilbudet er det vanskelig for fylkeskommunen å vite om tilbudet blir brukt i den grad det er ønskelig. Men all den tid det er fylkeskommunen som finansierer tjenesten mener jeg det er vår oppgave å sikre at informasjonen er lett tilgjengelig for brukerne.

Mitt spørsmål til fylkesordføreren lyder som følger:

Hvordan kan fylkeskommunen bidra til å sikre at flest mulig kjenner til sine rettigheter rundt tannpleie?

Fylkesordfører Ole Haabeth (Ap) besvarte spørsmålet slik:

Av innledningen til spørsmålet fra representanten Niklas Eriksen, fremgår det at spørsmålet først og fremst er knyttet til eldre med rettigheter etter lov om tannhelsetjenester, formodentlig pasienter på sykehjem og pasienter som mottar kommunale helsetjenester i hjemmet av et visst omfang. Svaret er i midlertid overførbart til alle tilfeller der et kommunalt vedtak utløser rett til gratis tannhelsetjenester.

Der den fylkeskommunale tannhelsetjenesten samhandler med kommunale helse- og velferdstjenester er det inngått skriftlige samarbeidsavtaler med Østfolds kommuner. Det er separate avtaler for hvert kommunalt tjenesteområde.

Avtalene spesifiserer klart ansvarsfordelingen mellom kommunene og fylkeskommunen.

For pasienter i sykehjem med rettighet blir det av tannhelsetjenesten ansatte gjort en undersøkelse på sykehjemmet før det gjøres en vurdering av om de skal transporteres videre til en tannklinikk.

For pasienter som mottar hjemmesykepleie er det slik at kommunene ikke vil opplyse tannhelsetjenesten om hvem som får en tjeneste av kommunen som utløser en rettighet i tannhelsetjenesten. Kommunen hevder det er taushetsbelagt. Det er derfor kommunene som i henhold til samarbeidsavtalene skal informere om pasientens rettigheter og gi tilbud om tannhelsetjenester til pasientene. Tannhelsetjenesten får ikke vite av kommunene hvem som har fått tilbudet fra tannhelsetjenesten, bare hvem som har takket ja til tilbudet.

Fylkeskommunen har utarbeidet skriftlige tilbudsbrev som kommunen forutsettes å benytte i sine møter med klientene. Disse er også tilgjengelig på fylkeskommunens nettsider under «tannhelse» og «for tannhelsepersonell». Årlige samarbeidsmøter skal bidra til å minne kommunene om samarbeidsavtalenes innhold og hvilke forhold som utløser rettigheter i tannhelsetjenesten.

Fylkeskommunen har i tillegg informasjon på sine internettsider som gir informasjon om tilbudet fra den offentlige tannhelsetjenesten. Her kan både pasienten selv, pårørende og helsepersonell orientere seg om hvilke tjenester fylkeskommunen tilbyr innen tannhelsefeltet. <https://www.ostfoldfk.no/tannhelse/tannbehandling/gratis-tannhjelp/>

Fylkesordføreren vil imidlertid presisere at det aller viktigste er at de som har ansvaret for den daglige omsorgen for pasientene har nødvendig kunnskap om munnstell. Slik kan behovet for operativ tannbehandling blir så liten som mulig og belastningen på ofte svært syke pasienter gjøres så lite belastende som mulig. Samarbeidsavtalene omhandler derfor også tannhelsetjenestens tilbud om årlig opplæring og veiledning av kommunalt ansatt pleiepersonell. Dette er kunnskap som vil være til nytte også for pasienter som av kommunen får praktisk bistand i hjemmet uten at det utløser rett til gratis tannhelsetjenester.

Fylkeskommunen har hatt et mål om at alt kommunalt pleiepersonell i løpet av en treårsperiode skulle motta slik opplæring og oppdatering. I praksis har det vist seg vanskelig å gjennomføre. Ikke fordi tannhelsetjenesten mangler kapasitet, men fordi det har vist seg at kommunene ikke har kunnet prioritere å avsette tid til å motta slik undervisning.

Fylkesordfører Ole Haabeth (Ap) framsatte følgende forslag til vedtak:

Fylkesordføreren svar tas til orientering.

Votering:

Fylkesordføreren forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Fylkestingets vedtak 20.06.2018:

Fylkesordføreren svar tas til orientering.

Følgende hadde ordet i saken: Fylkesordfører Ole Haabeth og Niklas Eriksen.